

Drift, miljø og flora ved Rødding Sø

Pumperne, der afdrænede et større landbrugsareal ved Rødding blev slukket i efteråret 2004. Her ligger den nu genskabte Rødding Sø på ca. 21 ha. De omkringliggende landbrugsarealer er udlagt som Særligt Følsomt Landbrugsområde (SFL) og dækker et areal på ca. 34 ha. Disse arealer er drevet mere eller mindre intensivt gennem de foregående år. Fremover fokuseres på en mere natur og miljøvenlig drift, også driftsformer der kan fremme naturligt forekommende engplanter på arealerne omkring søen. Derfor er der brug for en plan for driften, hvor der tages hensyn til de forskellige arealtypers forhistorie og deres forskellige naturpotentiale.

Ved Rødding Sø er der etableret et demonstrationsprojekt for miljøvenlige jordbrugsforanstaltninger med støtte fra Direktoratet For FødevarerErhverv. Projektet foregår i perioden 1. juli 2005 - 31. juni 2008.

Det overordnede formål med projektet:

At demonstrere mulige driftsstrategier for landbrugsarealer under vandmiljøplanens regler for vådområder, hvor der er fokus på reduktion af næringsstofbelastning. Da der ønskes mere natur omkring den nyetablerede sø skal driften samtidig fremme den botaniske udvikling på arealerne omkring søen.

August 2004 – før søen blev etableret.
Set fra syd.

September 2005 – efter etablering af søen.
Set fra syd.

Delmål:

- **At belyse muligheder for at styre den botaniske sammensætning i ønsket retning**

Hvordan kan driften af arealerne styres, så den botaniske sammensætning udvikler sig og der kommer flere forskellige engplanter på arealet, men samtidig undgår at søbredden bliver domineret af plantearter, som stor nælde, kæmpe bjørneklo eller lyse-siv

- **At belyse betydningen af tidligere drift for jordens næringsstofpuljer og mulig fremme af botanisk naturkvalitet**

Hvor arealerne er meget næringsstofbelastet forventes, at det er vanskeligt for mange naturligt forekommende engplanter at klare sig. Mange lavt voksende urter har svært ved at klare sig i konkurrencen med græsserne, når næringsstofniveauet er højt.

- **At demonstrere en alternativ metode til at vurdere jordens indhold af plantetilgængeligt fosfor**

På humusholdige jorde og jernholdige jorde er den traditionelle metode til undersøgelse af fosfor i jorden ikke så velegnet. I projektet afprøves en alternativ metode.

- **At belyse muligheder for driftsjusteringer til reduktion af næringsstofoverskud på landbrugsarealer ved søen**

Projektet udføres af LandboCenter Randers-Viborg,
kontaktperson: Ib Møller Jensen, tlf. 87 28 18 00
i samarbejde med Natur & Landbrug,
kontaktperson: Lisbeth Nielsen, tlf. 89 99 25 21.

Afprøvning af forskellige miljøvenlige driftsstrategier og deres påvirkning af plantebestanden i demonstrationsfelter langs søen

Naturfremmende aktiviteter i landbruget koncentrerer mest hensigtsmæssigt på steder, hvor der i forvejen er noget at bygge videre på. Det er bedre at bevare områder med en spændende flora og udvide disse områder, end at bruge kræfter på at fremme naturindhold, hvor der ikke er noget i forvejen.

Når der er etableret en sø, og der er store rekreative interesser til området, kan der gøres en særlig indsats for at komme hurtigere frem til en ønskværdig tilstand. Ved Rødding Sø er der vældområder med forskellige naturligt forekommende plantearter. Med henblik på at få den vilde flora – de traditionelle engplanter - til at brede sig rundt langs søen afprøves forskellige strategier. Traditionel landbrugsdrift i form af slæt og afgræsning sammenlignes med det, at lade arealerne gro til (ubenyttet), og strategier til en reduktion eller binding af næringsstoffer, således at de vilde plantearter får mulighed for at etablere sig.

Behandlinger:

1. **Afgræsning**

Hensigt: At vise effekten af en traditionel benyttelse

2. **Ubenyttet**

Hensigt: At vise effekten af manglende drift

3. **Tidligt første slæt**

Hensigt: At hæmme græsser og fremme forskellige urter

4. **Sent første slæt**

Hensigt: At vise norm for slæt med MVJ-tilskud, hvor tidspunktet er valgt af hensyn til ynglende fugle (Viborg Amt)

5. **Afskrabning af næringsrig overjord til en dybde af 5 cm første år**, og herefter slæt som 4

Hensigt: At give forskellige plantearter bedre mulighed for at etablere sig – mindre næring og mindre konkurrence

6. **Relativ dyb pløjning første år** og herefter slæt som 4

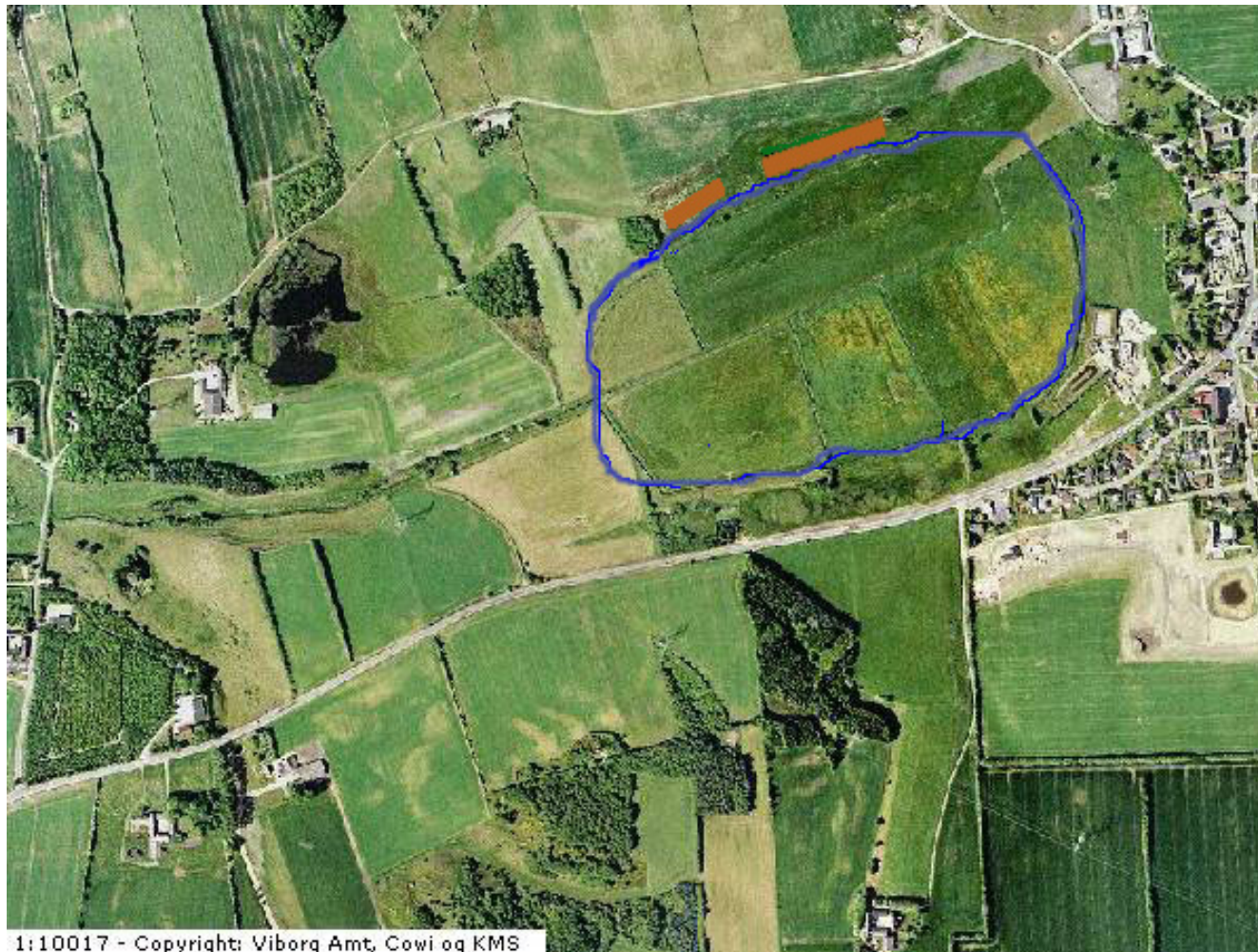
Hensigt: At give forskellige plantearter bedre mulighed for at etablere sig - mindre næring i overjorden og færre frø af konkurrerende kultur arter

7. **Nedfræsning af savsmuld første år** og herefter slæt som 4

Hensigt: En reduktion i tilgængelighed af kvælstof i overjorden

Ingen gødning tilføres, hvilket gælder samtlige behandlinger. De mere drastiske behandlinger med afskrabning af overjord, dyb pløjning og tilførsel af savsmuld er kun tænkt som en indledende behandling. Afskrabning af overjord og pløjning er generelt u hensigtsmæssige langs vandmiljøet, og retfærdiggøres ud fra en forventning om, at behandlingerne på sigt vil fremme botanikken.

Luftfoto af området. Placering af felter med demonstrationsbehandlinger vist med brunt. Der er tre gentagelser - på grund af et meget vådt område ligger den tredje gentagelse vest for de to andre.

1:10017 - Copyright: Viborg Amt, Cowi og KMS

De forskellige behandlings placering fremgår af skitsen

Gentagelse 1							Gentagelse 2							Gentagelse 3						
1	2	3	4	5	6	7	7	6	5	4	3	2	1	7	6	5	4	3	2	1
Afgr.	Uben.	Tidl. slæt	Sent slæt	Over jord og sent slæt	Dyb pløj. og sent slæt	Sav-smuld og sent slæt	Sav-smuld og sent slæt	Dyb pløj. og sent slæt	Over jord og sent slæt	Sent slæt	Tidl. slæt	Uben.	Afgr.	Sav-smuld og sent slæt	Dyb pløj. og sent slæt	Over jord og sent slæt	Sent slæt	Tidl. slæt	Uben.	Afgr.

Behandlinger – alle uden gødningstilførsel:

1. Afgræsning fortsætter som tidligere.
2. Ubenyttet.
3. Tidligt første slæt.
4. Sent første slæt.
5. Afkrabning af næringsrig overjord til en dybde af 5 cm første år, og herefter slæt som behandling 4.
6. Relativt dyb pløjning første år og herefter slæt som behandling 4.
7. Nedfræsning af savsmuld første år og herefter slæt som behandling 4.

Etablering af demonstrationsfelter

Arealerne var græsset godt ned i oktober 2005,
hvor demonstrationsfelterne blev etableret.

I september blev parcellernes plantebestand beskrevet – almindelig rajgræs var generelt dominerende, men også arter som mælkebøtte, hvidkløver, eng-rapgræs, rød svingel og almindelig kvik forekom som dominerende i felterne.

Udlægning af savsmuld

Der blev udlagt 70 t savsmuld per ha

Nedfræsning af savsmuld – det var nødvendigt med 2 gange fræsning – som til venstre – én gang var ikke tilstrækkeligt

Der benyttes groft savsmuld

Afskrabning af overjord er en kostbar behandling og det kan i praksis benyttes til mindre områder, hvor vilde planter kan etablere sig, og herfra spredes videre.

Felt efter afskrabning af overjord og græsmåtte.

Pløjning.

Jorden jævnes efter pløjning.